

Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Олега Ольжича» Житомирської обласної ради
Відділ спеціалізованої медичної літератури

МАЧЕРЕТ СВГЕНІЯ ЛЕОНІДІВНА

– всесвітньо відомий науковець та педагог

(4.06.1929-9.09.2011)

До 90-річчя від дня народження

Біобібліографічний показчик

Житомир - 2019

УДК 016 : 616.8 Мачерет

Біобібліографічний покажчик

**Мачерет Євгенія Леонідівна –
всесвітньо відомий науковець та педагог
(4.06.1929 - 9.09.2011)
До 90-річчя від дня народження**

Укладач: *Т.В. Жадановська*, зав.відділу
спеціалізованої медичної літератури

Від укладача

Біобібліографічний покажчик «Мачерет Євгенія Леонідівна – всесвітньо відомий науковець та педагог» (4.06.1929-9.09.2011).

Покажчик присвячений 90-річчю від дня народження нашої славної землячки, уродженки м. Житомира, всесвітньо відомого науковця, президента Європейської асоціації з лазеротерапії, віце-президента Всесвітньої асоціації з акупунктури, президента Української асоціації з акупунктури і лазеротерапії, члена президії Вченої Ради МОЗ України, головного позаштатного спеціаліста з рефлексотерапії МОЗ України, члена редколегій багатьох медичних журналів.

Покажчик має наступну структуру:

Перший розділ коротко висвітлює біографічні дані Є.Л. Мачерет, розкриває її життєвий шлях та основні етапи наукової і практичної діяльності.

Другий розділ представляє наукову спадщину Є.Л. Мачерет: бібліографію наукових праць, надрукованих у різних типах фахових видань, патенти на винаходи. Наукові праці в покажчику розташовані в алфавіті авторів і назв.

Третій розділ містить джерела про Є.Л. Мачерет та її нагороди.

МАЧЕРЕТ ЄВГЕНІЯ ЛЕОНІДІВНА

Цього року, а саме 4 червня, відзначено ювілейну дату — 90-річчя від дня народження Євгенії Леонідівни Мачерет — доктора медичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії медичних наук України, академіка Академії наук вищої школи України, лауреата Державної премії України, заслуженого діяча науки і техніки України, кавалера ордена княгині Ольги III ступеня, лауреата Республіканської премії імені В.К. Семінського, президента Європейської асоціації з лазеротерапії, віце-президента Всесвітньої асоціації з акупунктури, професора Тяньцзинського коледжу традиційної китайської медицини, президента Української академії традиційної східної медицини і культури, почесного президента Української асоціації акупунктури і лазеротерапії, завідувача кафедри неврології та рефлексотерапії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика.

Народилась Євгенія Леонідівна у м. Житомирі в 1929 році. Дитинство пройшло в тяжкі часи сталінських репресій та II-ї Світової війни, які залишили її без батька. Доросле життя почалося в 12 років із розуміння необхідності піклування за хворими і знесиленими. Вона разом зі своєю матір'ю Тамарою Олександрівною годували та доглядали хворих радянських військовополонених у німецькому концентраційному таборі. Це і було передумовою вибору медицини як життєвого шляху.

Після закінчення Київського медичного інституту в 1955 р. зовсім молода випускниця починала свій шлях у професії лікарем у глухих поліських селах. Там, де часто не вистачало не тільки спеціалістів, а навіть найнеобхідніших медикаментів, працювала головним лікарем дільничної лікарні в с. Вишевичях Радомишльського району Житомирської області.

З 1958 р. стала працювати в Київському інституті удосконалення лікарів спочатку клінічним ординатором кафедри неврології, де вона пройшла клінічну

та наукову школу під керівництвом видатного невролога професора Панченка Д. І. Захистила кандидатську дисертацію у 1964 р., стала асистентом кафедри, далі доцентом, у 1971 р. захистила докторську дисертацію, в 1976 р. отримала звання професора і заснувала школу рефлексотерапії, а в 1978 р. була обрана завідувачем кафедри неврології і рефлексотерапії, яку очолювала до 2011 р. Член редколегій багатьох медичних журналів, Євгенія Леонідівна і сама була автором чисельних монографій і статей. Написані нею підручники, перекладені багатьма мовами, стали настільними для сотень її колег в Україні та різних країнах світу.

Наукові праці Є.Л. Мачерет присвячені клінічній та експериментальній неврології, включаючи питання судинної патології центральної нервової системи, запальних захворювань, черепно-мозкової травми, захворювань периферичної нервової системи, а також дослідженню механізмів дії рефлексолазеротерапії на нервову систему. Великий цикл робіт присвячений розробці лазерних апаратів, електростимуляторів, спеціальних апаратів для електропунктури, акупунктури, акупунктурної діагностики. Значний її внесок в розробку проблеми клінічних особливостей перебігу пухлин головного мозку в залежності від локалізації процесу та віку хворого.

Євгенія Леонідівна розробила експериментальну модель церебрального арахноїдита, що дозволило відпрацювати оптимальні методи його лікування і профілактики. Вперше у світовій практиці представила переконливі дані про сполучені ураження судин головного мозку, серця та кінцівок. Вивчено механізми розвитку церебральних розладів у осіб, які постраждали під час аварії на ЧАЕС та розроблені спеціальні методи їх реабілітації.

Мачерет Є.Л. створила школу сучасних методів немедикаментозної терапії, в тому числі рефлексотерапії та лазеротерапії в клінічній практиці. Під її керівництвом проведені спеціальні дослідження по впливу лазерного випромінювання з різною довжиною хвилі на мембрану нервової клітини. Має

диплом професора Всесвітнього Таньзінського коледжу традиційної китайської медицини з правом викладання на Сході.

Свєнєія Леонїдївна - автор бїльш нїж 790 опублїкованих наукових праць, 18 монографїй та 6 посїбникїв. Основнї науковї працї: "Руководство по рефлексотерапїи" (1989 р.); "Клїнїко-фармакотерапїя неврологїчних і нейрохїрургїчних захворювань" (1993 р.); "Основы электро- и акупунктуры" (1993 р.); "Справочник врача-невропатолога поликлиники" (1995 р.); "Практична неврологїя" (1997 р.); "Радїацїйна енцефалопатїя та нетрадицїйнї методи її лїкування" (2000 р.); "Електродїагностика та лїкування в рефлексотерапїї" (2001 р.); "Нервовї хвороби" (2001 р., 2002 р.); "Нове у лїкуванні невропатїї лицевого нерва" (2005 р.); "Атеросклеротична дисциркуляторна енцефалопатїя" (2005 р.); "Сучасний погляд на проблему черепно-мозкової травми та її вїддаленї наслїдки" (2005 р.); "Основи традицїйної китайської медицини в рефлексотерапїї" (2005 р.); „Патогенез, методи, дослїдження та лїкування больових синдромїв" (2006 р.); „Остеохондроз поперекового вїддїлу хребта, ускладнений грижами дискїв" (2006 р.) та їн.

Пїд керївництвом професора С.Л. Мачерет виконано 12 докторських та 49 кандидатських дисертацїй, пройшли навчання 44 аспїранти і 56 клїнїчних ординаторїв, пїдготовлено близько 21 тис. спецїалїстїв-неврологїв, 17,5 тис. рефлексотерапевтїв, 250 їнтернїв і маїстрїв.

Впродовж життєвого шляху С.Л. Мачерет була прикладом самовїданого служїння людям, медичнїй практицї та науцї, якїй вона присвятила майже 60 рокїв свого яскравого життя.

НАУКОВА СПАДЩИНА Є. Л. МАЧЕРЕТ:

МОНОГРАФІЇ

Використання методів лазеропунктури при лікуванні та реабілітації населення, потерпілого від аварії на ЧАЕС : метод. рек. / Є. Л. Мачерет [та ін.] : Український центр наукової медичної інформації. - Київ : [б. в.], 1995. - 15 с.

Застосування рефлексотерапії в комплексному лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту : метод. рек. / уклад. Є. Л. Мачерет [та ін.] : Український центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи, Київська медична академія післядипломної освіти. - Київ : [б. в.], 2000. - 16 с.: мал.

Комплексное лечение ожирения с использованием методов рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет [и др.] : метод. рек. - Киев : [б. и.], 1995. - 10 с.

Лікування остеохондрозу та його неврологічних проявів з сумісним використанням методів рефлексотерапії та гомеопатії / Мачерет Є. Л. [та ін.] : навч.-метод. посіб. для студентів мед. вищ. навч. закл. та лікарів лікувального профілю. - Київ : [б. в.], 2001. - 72 с.

Мачерет Е. Атлас акупунктурных зон / Е. Мачерет, В. Лысенюк, И.Самосюк. - Київ.: Вища шк., 1986. - 255с.

Мачерет Е.Л. Влияние биотрона на функциональное состояние сердечно-сосудистой системы больных гипертонической болезнью, облитерирующим энтеритом : автореф. дис. на соискание учен. степени кандидата мед. наук. - Киев : [б. и.], 1964. - 23с.

Мачерет Е.Л. Значение эхоэнцефалографии в распознавании некоторых заболеваний головного мозга : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора мед. наук. - Киев : [б. и.], 1971. - 46 с.

Мачерет Є. Л. Основи вакуумної рефлекторної терапії : підруч. для студ. вищих мед. навч. закладів / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко, О. О. Коркушко / Київська медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. Кафедра рефлексотерапії. - Київ : [б. в.], 2003. - 112 с.: рис.

Мачерет Е. Л. Основи вакуумної рефлекторної терапії / Е. Л. Мачерет, О. С. Коваленко, О. О. Коркушко. – Київ : Нічлава, 2002. — 124 с.

Мачерет Е. Л. Основы традиционной китайской медицины в рефлексотерапии : учебник для студ. высш. мед. учеб. заведений / Е. Л. Мачерет., А. О. Коркушко - Київ : Дія, 2005. - 400 с.: рис., табл.

Мачерет Е. Л. Основы электро- и акупунктуры / Е. Л. Мачерет, А. О. Коркушко. – Київ : Здоров'я, 1993. – 392с.

Мачерет Е. Л. Остеохондроз поперекового відділу хребта, ускладнений грижами дисків : в 2 т. / Е. Л. Мачерет [та ін.]. – Київ : Три крапки, 2006.

T.1. - 256 с. : рис. – Бібліогр. в кінці частин.

T.2. - 480 с. : рис. – Бібліогр. в кінці частин.

Мачерет Е. Л. Радіаційна синцефалопатія і нетрадиційні методи її лікування / Е. Л. Мачерет, О. О. Коркушко, В. В. Поканевич – Київ : ЗАТ "Нічлава", 2000. - 258с.

Мачерет Е. Л. Старение и двигательные возможности : монография / Мачерет Е. Л., В. П. Замостьян, В. П. Лысенко – Киев : КГУ, 1989. – 173с.

Мачерет Е. Л. Эффективность рефлексолазеротерапии в лечении больных : информ. письмо / Е. Л. Мачерет, В. В. Поканевич, А. О. Коркушко - Київ.: РЦНМИ МЗ України, 1992. - 2 с.

Мачерет Е. Л. Иглоукальвание и другие методы воздействия на биологически активные точки (БАТ) : науч.-вспом. указ. отеч. и заруб. лит. (1954-1978) / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк / Киевский ин-т усовершенствования врачей. – Київ : [б. и], 1979. – 164с.

Мачерет Е. Л. Руководство по рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк – Київ : Вища шк., 1982. – 302 с.

Мачерет Е. Л., Самосюк И. З. Руководство по рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк – 2-е изд., стереот. – Київ : Вища шк., 1986. – 302с.

Мачерет Е. Л. Руководство по рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк. – 3-е изд., перераб. и доп. – Київ : Вища шк., 1989. – 479с.

Мачерет Е. Л. Церебральные арахноидиты / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк, Л. Г. Гаркуша – Київ : Здоров'я, 1985. – 168 с.

Мачерет Е. Л. Рефлексотерапия в комплексном лечении заболеваний нервной системы / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк, В. П. Лысенюк – Київ : Здоров'я, 1989. – 232 с.

Мачерет Е. Л. Справочник врача-невропатолога поликлиники / Е. Л. Мачерет, А. Я. Теленгатор – Київ : Здоров'я, 1995. – 206 с.

Методика та техніка виконання вакуумної рефлекторної терапії : метод. рек. / С. Л. Мачерет [та ін.] ; Київська медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. Каф. рефлексотерапії. – Київ : [б. в.], 2003. - 25 с.; рис.

Неврологические синдромы остеохондроза / Лиманский Ю. П. [и др.] – Київ : Здоров'я, 1988. - 160 с.

Нервові хвороби : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / С. М. Вінничук та ін. ; відп. ред.: С. М. Вінничук, Є. Г. Дубенко. - Київ : Здоров'я, 2001. - 696 с.

Нове у лікуванні невротії лицевого нерва / Є.Л. Мачерет [та ін.] – Донецьк : Каштан, 2004. - 202 с. : мал., табл.

Панченко Д. И. Клинико-электрофизиологические изменения при сосудистых заболеваниях головного мозга / Д. И. Панченко, Е. Л. Мачерет. – Київ [б. и.], 1978.

Панченко Д. И. Эхоэнцефалография в невропатологии / Д. И. Панченко, Е. Л. Мачерет. – Київ : Здоров'я, 1975. - 143с.

Патогенез, методи дослідження та лікування больових синдромів : посібник / Є. Л. Мачерет [та ін.] - Харків : ВПЦ Контраст, 2006. - 168 с.

Практическая неврология : неотложные состояния / [Зозуля И. С. и др.] ; под ред. И. С. Зозули. – Київ : Здоров'я, 1997. - 216 с. : ил. - Авт. зазначено на звороті тит. арк. - лит.: с. 208-210.

Сучасний погляд на проблему черепно-мозкової травми та її віддалені наслідки / Є. Л. Мачерет [та ін.] ; Київ. мед. акад. післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. Каф. неврології і рефлексотерапії. - Київ : Дія, 2005. - 144 с.

НАУКОВІ ПРАЦІ У ЗБІРНИКАХ СТАТЕЙ ТА ФАХОВИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ

Деякі механізми лікувальних ефектів методів рефлексотерапії у разі судинної патології головного мозку / Є. Л. Мачерет [та ін.] // Кровообіг та гемостаз. - 2005. - № 3-4. - С. 159-161.

Дуринян Р. А. VI Международный конгресс по акупунктуре (Париж ; июнь 1979) / Р. А. Дуринян, Е. Л. Мачерет // Врачебное дело. - 1980. - № 4. - С. 121.

Значення знань основних принципів електронейроміографії для формування клінічного мислення лікаря невролога / Є. Л. Мачерет [та ін.] // Матеріали дев'ятої наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми формування особистості лікаря у студентів медиків» 26 берез. 2009 р. - Київ : Віпол, 2009. - С. 72-74.

Клініко-рентгенологічні прояви та головні принципи лікування гриж міжхребцевих дисків при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях попереково-крижового відділу хребта методом голкорефлексотерапії / Є. Л. Мачерет [та ін.] // Актуальні питання рефлексотерапії : матеріали ювілейної наук.-практ. конф. з міжнародною участю 10-11 жовтня 2002 р. - Київ, 2002. - С. 148-151.

Коваленко О. Є. Визначення етіологічних чинників та факторів ризику цереброваскулярної патології в практиці сімейного лікаря / О.Є. Коваленко, Є. Л. Мачерет // Сімейна медицина. - 2008. - № 2. - С. 59-61.

Коваленко О. Є. Оцінка електропровідності точок соскоподібної зони голови при дисциркуляторних розладах у вертебрально-базиллярному басейні / О. Є. Коваленко, Є. Л. Мачерет // Лікарська справа. - 2004. - №8. - С.36-38.

Коваленко О. Є. Рефлексотерапія у лікуванні хворих з вертебрально-базиллярною судинною недостатністю та супутньою патологією (питання проблеми протипоказань) / О. Є. Коваленко, Є. Л. Мачерет, Н. Ф. Захаренко // Матеріали наук.-практ. конф. «Современные аспекты интегративной медицины» 6-27 сентября 2002 г. - Симферополь : Таврия, 2002. - С. 86-87.

Коваленко О. Є. Значення поглибленого збору анамнезу в оптимізації виявлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку патології / О.Є.Коваленко, С. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна // Сімейна медицина. - 2009. - № 1. - С. 64-65.

Концепція "збуджувального" і "гальмівного" методів у традиційній китайській медицині: загальний сенс, застосування у разі голковколівання та при інших методах рефлексотерапії / Чуприна Г. М та ін. // Міжнародний неврологічний журнал. – 2009. - № 8. – С.21-30.

Коркушко А. О. Механізм дії лазерного випромінювання на соматичську мембрану нейронів / А. О. Коркушко, Е. Л. Мачерет // Врачебное дело. – 1982. - №7. – С. 94-97.

Коркушко А. О. Корреляція порушення функціонування автономної нервної системи при вегетососудистій дистонії з допомогою локального впливу ЕМІ міліметрового діапазону низької інтенсивності на точки акупунктури / А. О. Коркушко, Е. Л. Мачерет, Е. Д. Іванова // Фундаментальные и прикладные аспекты применения миллиметрового излучения в медицине : тезисы докладов I Всесоюзного симпозиума. - Киев : [б. и], 1989. - С. 292-293.

Мачерет Е. Л. Вариабельність ритма серця в залежності від типу течія синдрому вегетативної дистонії // Вестник аритмології. - 2000. - № 16. - С.17.

Мачерет Е. Л. Ницерголин в ліценні цереброваскулярної патології // Новые медицинские технологии. - 2002. - № 4. - С. 26-27.

Мачерет Е. Л. Примененіе локальної чрескожної електростимуляції при ліценні болевих синдромів / Е. Л. Мачерет, А. В. Артеменко, В. П. Лысенюк // Врачебное дело. – 1984. - № 9. - С. 101-104.

Мачерет Е. Л. Результати ліцення стійкого болевого синдрому при неврологічному проявленні пояснично-крестцового остеохондроза остеоперіостальної електро- і лазеропунктурой / Е. Л. Мачерет, Ахмед Исса Махмуд, Г. Н. Чуприна // Лікарська справа. - 2000. - № 5. - С. 124-125.

Мачерет Е. Л. Клиніко-електроенцефалографіческа оцінка раних неврологічних проявлень остеохондроза позвоночного столба / Е. Л. Мачерет, П. В. Влысенюк, В. В. Гонгальский // Врачеб. дело. - 1988. - №11. - С. 83-86.

Мачерет Є. Л. Комплексне лікування хворих старших вікових груп з больовими рефлекторними проявами поперекового остеохондрозу та порушеннями периферійного кровообігу / Є. Л. Мачерет, Т. В. Джука // Лікарська справа. - 2004. - № 8. - С. 57-63.

Мачерет Є. Л. Обґрунтування доцільності викладання рефлексотерапії в підготовці сімейних лікарів / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко // Сімейна медицина. - 2004. - № 3. - С. 46-47.

Мачерет Є. Л. Перспективи застосування рефлексотерапії в дерматовенерології / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко, Н. В. Ханенко // Матеріали наук.-практ. конф. «Дерматовенерологія в проблемі сімейного лікаря». - Київ, 2008. - С. 67-68.

Мачерет Є. Л. Актуальні питання показань і протипоказань щодо застосування рефлексотерапії в клінічній практиці / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко, Г. М. Чуприна // Міжнародний неврологічний журнал. -2009. - № 8. - С. 41-46.

Мачерет Є. Л. Навчання сімейного лікаря основам рефлексотерапії - шлях до оптимізації профілактично-лікувального напрямку в медицині / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко, Г. М. Чуприна // Сімейна медицина. - 2008. - № 3. - С. 125.

Мачерет Є. Л. Современное состояние рефлексотерапии / Є. Л. Мачерет, О. Є. Коваленко, Г. М. Чуприна // Міжнародний неврологічний журнал. -2009. - № 8. - С. 9-11.

Мачерет Є. Л. Деякі аспекти щодо застосування лазеротерапії для лікування дистальної діабетичної полінейропатії. Нетрадиційні методи діагностики та лікування / Є. Л. Мачерет, Н. А. Корж, О. Є. Коваленко // Матеріали III наук.-практ. конф. – Київ [б. в], 1999. - С. 72-73.

Мачерет Є. Л. Вегетососудистая дистония и рефлексотерапия / Є. Л. Мачерет, А. О. Коркушко // Міжнародний неврологічний журнал. -2009. - № 8. - С. 55-63.

Мачерет Є. Л. Аналіз особливостей впливу магнітного поля / Є.Л. Мачерет, Н. К. Мурашко // Лікарська справа. - 2003. - № 7. - С. 17-19.

Мачерет Є. Л. Аналіз перехідного процесу ритму серця у хворих із церебральними захворюваннями / Є. Л. Мачерет, Н. К. Мурашко, І. С. Паламарчук // Лікарська справа. - 2003. - №5-6. - С. 30-34.

Мачерет Е. Л. Методи діагностики вегетативної дисфункції / Е. Л. Мачерет, Н. К. Мурашко, А. В. Писарук // Український медичний часопис. - 2000. - № 2. - С. 89-94.

Мачерет Е. Л. Вариабельность ритма сердца в зависимости от типа течения синдрома вегетативной дистонии / Е. Л. Мачерет, Н. К. Мурашко, Т. И. Чабан // Вестник аритмологии. - 2000. - № 16. - С. 17-19.

Мачерет Є. Л. Регулювання системи медичної освіти / Є. Л. Мачерет, Н. К. Мурашко, Г. М. Чуприна // Сімейна медицина. - 2010. - № 1. - С. 46-47.

Мачерет Є. Л. Сирингомієлія на циклах спеціалізації за фахом «загальна практика - сімейна медицина»: лекція / Є. Л. Мачерет, В. Г. Панікарський, Н. К. Мурашко // Сімейна медицина. - 2007. - № 1. - С. 116-117.

Мачерет Є. Л. Применение лазеропунктуры в комплексном лечении вегетативных нарушений в результате перенесенной черепно-мозговой травмы / Є. Л. Мачерет, Т. П. Парнікоза, О. Є. Коваленко // Матеріали наук.-практ. конф. «Теоретичні та клінічні аспекти рефлексотерапії та нетрадиційної медицини». - Київ : [б. в.], 2003. - С. 131-134.

Мачерет Є. Л. Клініко-електроміографічна характеристика перебігу загострення вертеброгенного попереково-крижового корінцевого синдрому / Є. Л. Мачерет, Ю. В. Пономаренко // Український медичний альманах. - 2010. - № 5. - С. 119-122.

Мачерет Є. Л. Особливості перебігу загострень вертеброгенних попереково-крижових радикулопатій (клініко-електронейромиографічне дослідження) / Є. Л. Мачерет, Ю. В. Пономаренко // Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Досягнення рефлексотерапії в Україні і в світі», 29-30 верес. 2010 р. - Київ : Віпол, 2010. - С. 105-114.

Мачерет Є. Л. Показники стимуляційної ЕНМГ у хворих з парезом стопи внаслідок вертеброгенного ураження спинномозкових корінців / Є. Л. Мачерет, Ю. В. Пономаренко // Міжнародний неврологічний журнал. - 2010. - № 7 (37). - С. 65-68.

Мачерет Е. Л. Некоторые возможные механизмы акупунктурного обезболивания / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк // Врачебное дело. - 1979. - № 1. - С. 97-101.

Мачерет Е. Л. О подготовке врачебных кадров по рефлексотерапии / Е. Л. Мачерет, И. З. Самосюк // Врачебное дело. - 1978. - № 9. - С. 138-140.

Мачерет Е. Л. Допплерографічні критерії в діагностиці кардіоеMBOLІчного підтипу ішемічного інсульту / Е. Л. Мачерет, Р. В. Сулік // Кровообіг та гемостаз. - 2006. - № 3. - С. 83-87.

Мачерет Е. Л. Клініко-інструментальна характеристика підтипів ішемічного інсульту у відновний період / Е. Л. Мачерет, Р. В. Сулік // Кровообіг та гемостаз. - 2007. - № 2. - С. 66-71.

Мачерет Е. Л. Прогнозування неврологічного дефіциту в кінці гострого періоду кардіоеMBOLІчного підтипу ішемічного інсульту / Е. Л. Мачерет, Р. В. Сулік // Кровообіг та гемостаз. - 2006. - № 4. - С. 101-106.

Мачерет Е. Л. Эклектика в медицине / Е. Л. Мачерет, И. П. Червонный, О. Е. Коваленко // Лікарська справа. - 2004. - № 7. - С. 88-91.

Мачерет Е. Л. Використання препарату Ніцерголін АТ "Галичфарм" у лікуванні цереброваскулярної патології / Е. Л. Мачерет, Г. Н. Чуприна // Нова медицина. - 2004. - № 1. - С. 65-67.

Мачерет Е. Л. Дослідження зон Захар'їна-Геда та дані електронпунктурної діагностики у хворих із астеничними синдромами / Е. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна, О. Е. Коваленко // Сімейна медицина. - 2008. - № 3. - С. 100-101.

Мачерет Е. Л. Питання розробки медичних стандартів у спеціальності "Рефлексотерапія" назріло / Е. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна, О. Е. Коваленко // Міжнародний неврологічний журнал. - 2009. - № 8. - С. 69-71.

Мачерет Е. Л. Вторая Всесоюзная научно-техническая конференция по медико-биологическим и физико-техническим вопросам рефлексотерапии, сент. 1978 г. / Е. Л. Мачерет, В. Т. Ярошенко, И. З. Самосюк // Врачебное дело. - 1979. - № 2. - С. 120-121.

Наукове обґрунтування лікувального впливу методів рефлексотерапії / Е. Л. Мачерет [та ін.] // Сімейна медицина. - 2006. - № 3. - С. 98-100.

Поканевич В. В. Посидання рефлексотерапії та гомеопатії при лікуванні хворих з невротатією лицевого нерва / В. В. Поканевич, Е. Л. Мачерет, Г. М. Чуприна // Лікарська справа. - 2000. - № 2. - С. 115-119.

Рефлексотерапія при острых респираторных вирусных инфекциях / Е. Л. Мачерет, Г. Н.Чуприна, О. С. Коваленко // Актуальні питання рефлексотерапії : матеріали ювілейної наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 25-річчю служби РТ в Україні . – Київ [б. в.], 2002. – С. 74.

Рефлексотерапія при судомному синдромі / Є. Л. Мачерет [та ін.] // Матеріали наук.-практ. конф. «Теоретичні та клінічні аспекти рефлексотерапії та нетрадиційної медицини». – Київ : [б. в.], 2003. – С. 110-111.

Чуприна Г. М. Комплексний підхід до лікування мігрені на тлі астеничного синдрому з використанням методів рефлексотерапії / Г. М.Чуприна, Є. Л. Мачерет, О. Є Коваленко // Сімейна медицина. - 2009. - № 1. - С. 19-22.

Ярошенко В. Т. Рефлексотерапія у больних гипертонической болезнью в биотроне / В. Т. Ярошенко, Е. Л. Мачерет, И. З.Самосюк // Врачебное дело. – 1980. - № 11. - С. 47-48.

ПАТЕНТИ

Пат. 64905 Україна, МПК А61Н 39/08 (2006.01) Спосіб корекції симптоматичної артеріальної гіпертензії на фоні хронічної хвороби нирок / Мачерет Євгенія Леонідівна, Бредихін Костянтин Олександрович, Коркушко Олександр Олександрович, Бредихін Олександр Володимирович, Дригант Леонід Петрович, Зозуля Іван Савович, Кіріченко Алла Григорівна ; № u201104291 (22) заявл. 08. 04. 2011 (24) 25. 11. 2011 (46) ; опубл. 25. 11. 2011, бюл. № 22, 2011 р. (72).

Пат. 57526 Україна, МПК А61Н 5/00, А61Н 1/18 (2011.01) Спосіб лікування вегетативної дисфункції у хворих з функціональними захворюваннями органів травлення / Мачерет Євгенія Леонідівна, Мирзабаєва Нейля Абдуллаївна ; № u201015695 ; заявл. 27. 12. 2010 ; опубл. 25. 02. 2011, бюл. №4, 2011.

Пат. 88937 Україна, МПК А61F 5/00, А61Н. Спосіб інтенсивного патогенетично обґрунтованого лікування дітей зі спастичними формами церебрального паралічу / Мачерет Євгенія Леонідівна, Абраменко Володимир

Валерійович, Мартинюк Володимир Юрійович ; заявл. 03. 09. 2007 ; опубл. 10. 12. 2009.

Пат. 40871 Україна, МПК А61К 33/00, А61Н 5/00, А61К 31/00. Спосіб лікування дискогенної радикулопатії / Мачерет Євгенія Леонідівна, Зозуля Андрій Іванович, Бредихін Костянтин Олександрович, Зозуля Іван Саввович, Бредихін Олександр Володимирович ; № u200814036 ; заявл. 05. 12. 2008 ; опубл. 27. 04. 2009, бюл. №8.

Пат. 28931 Україна, МПК А61Н 39/00 (2009.01) Спосіб інтенсивного патогенетично обґрунтованого лікування дітей з спастичними формами церебрального паралічу з використанням скальпунктури шляхом голковколівання / Абраменко Володимир Валерійович, Мартинюк Володимир Юрійович, Мачерет Євгенія Леонідівна ; № a200708197 ; заявл. 18. 07. 2007 ; опубл. 10. 12. 2009, бюл. № 23.

Пат. 23952 Україна, МПК А 61Н 5/00, А61В 6/00. Спосіб терапії цереброваскулярної патології / Паламарчук Ірина Станіславівна, Паламарчук Андрій Леонідович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Зозуля Іван Саввович ; заявл. 15. 02. 2007 ; опубл. 11. 06. 2007.

Пат. 23951 Україна, МПК А61F 5/00, А61Н 1/02, А61F 5/04. Пристрій для витягання шийного та грудного відділів хребта / Паламарчук Ірина Станіславівна, Зозуля Іван Саввович, Паламарчук Андрій Леонідович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Приходько Артур Арсентійович ; опубл. 11. 06. 2007.

Пат. 23263 Україна, МПК А61В 5/00, А61В 6/00. Спосіб визначення неврологічного дефіциту у пацієнтів з атеротромботичним або кардіоемболічним підтипами ішемічного інсульту / Чуприна Генадій Миколайович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Сулік Роман Володимирович, Сулік Світлана Іванівна ; опубл. 10. 05. 2007.

Пат. 23262 Україна, МПК А61В 5/00, А61В 6/00. Спосіб короткострокового прогнозування неврологічного дефіциту при атеротромботичному і кардіоемболічному підтипах ішемічного інсульту / Мачерет Євгенія Леонідівна, Сулік Роман Володимирович, Сулік Володимир Володимирович ; опубл. 10. 05. 2007.

Пат. 11375 Україна, МПК А61Н 39/08, А61Н 39/00. Спосіб електропунктурного дослідження точок голови при вертебрально-базиларних

судинних порушеннях / Мачерет Євгенія Леонідівна, Коваленко Ольга Євгенівна ; № u200506544 ; заявл. 04. 07. 2005 ; опубл. 15. 12. 2005, бюл.№12, 2005.

Пат. 11345 Україна, МПК А61F 5/04, А61F 5/00, А61F 5/01. Тренажер для профілактики і лікування опорно-рухового апарату / Серeda Віталій Георгійович, Коркушко Олексій Олегович, Зозуля Іван Саввович, Паламарчук Андрій Леонідович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Паламарчук Ірина Станіславівна ; u200506332 ; заявл 29. 06. 2005 ; опубл. 15. 12. 2005, бюл. №12, 2005.

Пат. 10361 Україна, МПК А61F 5/04. Спосіб лікування захворювань хребта / Паламарчук Андрій Леонідович, Зозуля Іван Саввович, Паламарчук Ірина Станіславівна, Мачерет Євгенія Леонідівна ; u200503661; заявл. 18. 04. 2005; опубл. 15. 11. 2005, бюл. №11, 2005.

Пат. 10023 Україна, МПК А61N 1/18. Спосіб електротерапії / Паламарчук Ірина Станіславівна, Мачерет Євгенія Леонідівна, Паламарчук Андрій Леонідович, Зозуля Іван Саввович ; № u200505140 ; заявл. 30. 05. 2005 ; опубл. 17. 10. 2005, бюл. №10, 2005

Пат. 5100 Україна, МПК А63В 23/00. Тренажер "марс-мотильок" / Паламарчук Андрій Леонідович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Зозуля Іван Саввович ; заявл 05. 07. 2004 ; опубл. 15. 02. 2005, бюл. №2, 2005.

Пат. 4475 Україна, МПК А61F 5/00. Спосіб лікування вертеброгенних больових синдромів з використанням методу полісегментарної електропунктури / Коркушко Олександр Олегович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Довгий Ігор Леонідович ; заявл. 18. 05. 2004 ; опубл. 17. 01. 2005, бюл. №1, 2005.

Пат. 68949 Україна, МПК А61Н 11/00, А61Н 7/00, А61Н 39/00 Шолом ок для точкового масажу та самомасажу голови і спосіб лікування вертебро-базиллярної дисциркуляції за допомогою шолома ок / Мачерет Євгенія Леонідівна, Коваленко Ольга Євгенівна ; опубл. 16. 08. 2004.

Пат. 60218 Україна, МПК А61N 2/06. Спосіб профілактики та лікування хворих на гіпертонічну енцефалопатію 1 - 2 стадії / Головін Микола Іванович, Мурашко Наталя Костянтинівна, Мачерет Євгенія Леонідівна ; заявл. 26. 03. 2003 ; опубл. 15. 09. 2003, бюл. №9, 2003.

Пат. 45668 Україна, МПК А61Н 39/04, А61Н 39/00, А61Н 23/06. Спосіб лікування депресивних станів / Мачерет Євгенія Леонідівна, Аль-Мадані Данііл Хамідович, Аль-Мадані Хамід Рахман ; заявл. 29. 05. 2001 ; опубл. 15. 04. 2002, бюл. №4, 2002.

Пат. 42558 Україна, МПК А61Н 39/06, А61Н 39/02, А61В 5/00. Спосіб ранньої діагностики діабетичної полінейропатії / Лишневський Сергій Олександрович, Мачерет Євгенія Леонідівна, Корж Валерій Дмитрович, Корж Ніна Анатоліївна ; заявл. 05. 04. 2001 ; опубл. 15. 10. 2001, бюл. №9, 2001.

Пат. 23921 Україна, МПК А61Н 5/00. Спосіб лікування шлунково-стравохідного рефлюксу / Мачерет Євгенія Леонідівна, Мирзабаєва Нейля Абдулаєвна ; опубл. 31. 08. 1998.

ЛІТЕРАТУРА ПРО Є. Л. МАЧЕРЕТ

Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах. – Львів : [б. в.], 2004. - С. 304.

Євгенія Леонідівна Мачерет (до 70-річчя від дня народження) // Лікарська справа. - 1999. - № 4. - С. 176-178.

Євгенія Леонідівна Мачерет (до 75-річчя від народження) // Лікарська справа. - 2004. - № 3/4. - С. 116-118.

Євгенія Леонідівна Мачерет // Імена в медицині у відгомоні часу. 2014 рік (перша частина) : календар знаменних та пам'ятних дат / Національна наукова медична бібліотека України ; укл.: С. М. Булах, Л. Є. Корнілова, М. С. Слободенюк. – Київ, 2013. - С. 87.

Мачерет Євгенія Леонідівна (04.06.1929 – 09.06.2011) // Махорін Г. Л. Нариси з історії медицини на Житомирщині. - Житомир : Рута, 2015. - С.85-86.

Мачерет Євгенія Леонідівна // Міжнародний неврологічний журнал. - 2009. - № 3(25). - С. 140-141.

Мачерет Євгенія Леонідівна, член-кореспондент Академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор // Сімейна медицина. - 2009. – № 2. - С. 104.

Пам'яті видатного вченого, лікаря, педагога, вчителя (Євгенії Леонідівни Мачерет) // Український медичний часопис. - 2011. - № 5. - С. 128.

Памяти учителя. Евгения Леонидовна Мачерет. К 85-летию со дня рождения // Международный неврологический журнал. - 2014. - №4. - С.177-178.

Сребродольська Т. Найголовніше - передати справу життя в надійні руки : про Є. Л. Мачерет та її ученицю // Молодь України. - 2010. - 10 груд.

Члену-кореспонденту АМН України Є. Л. Мачерет - 80 років // Журнал Академії медичних наук України. - 2009. - Том 15. - № 2. - С. 413-414.

Ювілей : Мачерет Євгенія Леонідівна, член-кореспондент Академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор // Український медичний часопис. - 2009. - № 3. - С. 9.

Коваленко О. С. Ми пам'ятаємо... Мачерет Євгенія Леонідівна. До 90-річчя від дня народження [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.umj.com.ua/article/141302/mi-pam-yatavemo-macheret-yevgeniya-leonidivna-do-90-richchya-vid-dnya-narodzhennya>. - (дата звернення: 05.06.2019). - Назва з монітора.

НАГОРОДИ

- Відмінник охорони здоров'я СРСР »(1978 р ..)
- Заслужений діяч науки і техніки України (1989 г.)
- Державна премія України в галузі науки і техніки 1993 року - за цикл робіт «Початкові і зворотні форми порушень мозкового кровообігу. Розробка і впровадження в практику нових методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації в Україні »(в складі колективу);
- Орден княгині Ольги (30 жовтня 2003) - за вагомий особистий внесок у розвиток медичної науки, підготовку і перепідготовку фахівців, високий професіоналізм;
- Почесна грамота Кабінету Міністрів України (2008 р.)